

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію Кулик Вікторії Анатоліївни
“ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА:
НАБУТИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ”
Полтава, 2014 р.

Сучасні умови економічного розвитку, ускладнені різноманітними суспільно-політичними подіями, обумовлюють необхідність оптимізації можливостей використання наявного майна та джерел його формування. Обмеженість обсягів природних ресурсів планети з одночасним зростанням чисельності населення та удосконаленням технологій виступає ключовим фактором у забезпеченні ефективності господарювання.

Система управління підприємством на сьогоdnішньому етапі містить арсенал різноманітних інструментів, які надають можливість побудувати ефективний механізм використання активів і зобов'язань з метою досягнення запланованого рівня фінансових результатів. Особливу роль в цьому відіграє бухгалтерський облік. Виступаючи відображенням усіх господарських операцій, облік не лише надає інформацію про стан і результати господарської діяльності. Наявність різних методів обліку складових майна, зобов'язань та капіталу підприємства дозволяють обирати оптимальні формати представлення інформації, а також способи використання наявних засобів господарювання та джерел їх формування. Осмислена облікова політика підприємства, відповідно до поставленої суб'єктом господарювання мети, є запорукою впорядкованого використання та ефективного контролю ресурсів.

Всю сукупність представлених граней управління обліковою інформацією представлено в монографічному виданні за авторством Кулик Вікторії Анатоліївни “Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку”. В монографії комплексно розкрито причини появи такого поняття, як облікова політика, виділено фактори макро- та мікроекономічного рівня, які визначають її роль в процесі ведення бухгалтерського обліку та складання й подання фінансової звітності.

В першому розділі монографії “**Теоретичні основи облікової політики**” прослідковано причини появи та розвиток облікової політики, розкрито особливості її нормативного регулювання. Особливу увагу приділено розгляду облікової політики в системі бухгалтерського обліку, характеристики її складових і специфіку зміни облікових оцінок, що сьогодні є одним із найбільш проблемних питань в практиці бухгалтерського обліку.

Другий розділ “**Облікова політика підприємства як складова системи управління**” представлено авторську позицію щодо облікової політики в системі інших складових економічної політики підприємства. Проаналізовано види розпорядчих документів, якими визначаються положення облікової політики, та виділено найбільш оптимальний спосіб юридичного закріплення положень облікової політики. Крім того, розкрито процедури її формування та представлено зміст додатків до розпорядчого документу про облікову політику.

Третій розділ “**Елементи облікової політики щодо окремих об'єктів бухгалтерського обліку**” містить аналіз можливих варіантів облікової політики для основних складових активу та пасиву балансу підприємства. Автором також визначено елементи облікової політики для доходів, витрат і фінансових результатів, що надає завершеності процесу формування облікової політики.

Наступний розділ “**Облікова політика та звітність**” корисний для підприємств, які формують фінансову звітність групи підприємств. Крім розгляду елементів облікової політики щодо складання звітності, у цьому розділі розкриті положення облікової політики для підприємств, що утворюють корпоративну структуру. Важливим є представлення порядку розкриття інформації про елементи облікової політики у звітності підприємства.

У п'ятому розділі “**Облікова політика: особливості застосування на вітчизняних підприємствах**” наведено дискусію щодо варіації облікової політики. Зокрема, проаналізовано сутність і відмінності креативного обліку від облікової політики та порядок забезпечення законодавчих вимог при формуванні облікової політики. Крім того, наведено підходи до організації контролю виконання положень про облікову політику.

Шостий розділ “**Проблеми підготовки фахівців з обліку та аудиту через призму викладання дисципліни “Облікова політика підприємства”**” присвячено розкриттю методичних підходів до викладання предмету “Облікова політика підприємства” з метою забезпечення системного та комплексного розуміння студентами і слухачами сутності та призначення облікової політики підприємства, її доцільності у формуванні економічного механізму підприємства.

У науковій праці автором вдало узагальнено та згруповано всі фактори формування облікової політики підприємства, розкрито її сутність, призначення в системі управління діяльністю суб'єктом господарювання. Слід звернути увагу на здійснений В. А. Кулик розгляд юридичної сили різних розпорядчих документів, якими можуть бути закріплені положення облікової політики. Представлений аналіз сприяє правильному використанню таких документів з метою юридичного обґрунтування обраних методів формування облікової інформації.

Варто зазначити, що повне представлення у монографії можливих положень облікової політики за всіма об'єктами бухгалтерського обліку є надійною базою визначення напрямів удосконалення законодавства з питань бухгалтерського обліку. Лише узагальнені та систематизовані положення надають можливість виявити ті невідповідності, які ускладнюють практику ведення бухгалтерського обліку та потребують коригування в чинному законодавстві.

Слід зазначити, що вперше у монографічному виданні розкрито особливості викладання теоретичних та організаційно-методичних засад формування облікової політики підприємства. Вказані положення особливо доцільні на нинішньому етапі уточнення магістерських програм підготовки фахівців за спеціальністю “Облік і аудит” та дозволяють досить чітко спланувати як лекційний матеріал, так і розробити програми практичних занять, відповідно до реальних потреб облікової практики.

Поряд з комплексністю та повнотою представленого матеріалу, необхідно зазначити дискусійність окремих питань. Відтак, автор окреслює місце облікової політики серед інших політик підприємства. Однак, окремі з них можуть бути визнані складовими облікової. При цьому поза увагою залишилася договірна політика, успішне проведення якої вже визнане ключовим фактором успішності господарювання. І, безумовно, монографічне видання окресленої тематики потребує висвітлення напрямів узгодження положень облікового та податкового законодавства при формуванні облікової політики підприємства. Останнє обумовлене значною роллю податкового планування в забезпеченні наявності оборотних коштів.

Загалом монографія має логічну побудову та змістовне інформаційне наповнення, узагальнює важливі аспекти регулювання бухгалтерського обліку для української практики та науки. Монографія В. А. Кулик “Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку” містить цінні результати наукового дослідження, які становлять як значний науковий інтерес для розвитку науки про бухгалтерський облік, так і практичне значення для підвищення ефективності господарювання як на мікро-, так і на макрорівні.

Рецензент: завідувач кафедри обліку,
аналізу та аудиту Черкаського інституту банківської справи
Університету банківської справи НБУ (м. Київ)
доктор економічних наук, професор

Н. А. Остап'юк